

СЛИКЕ ДРУГОГ СВЕТА У
НАРАТИВИМА О ВЕШТИЦАМА¹

Институт за књижевност и
уметност, Београд

Апстракт: Предмет рада је хронотоп у наративима о вештицама, понајпре у народним предањима, бајкама и одабраним примерима уметничке прозе. Полази се од граничне природе вештице, која може боравити и у оностраном и у оностраном свету, што је од кључног значаја за обликовање хронотопа. Следствено томе, истакнути су сви хронотопи „прелаза“ карактеристични за наративе о вештицама. Такође се указује на двосмерност утицаја, јер гранични положај вештице утиче на хронотоп, али и хронотопске карактеристике обликују свет у којем је вештица могућа.

Методолошки приступ одређен је најпре економичношћу, и наметнуто је селективност у избору детаља из обимне и разнородне грађе, па и извесну дозу апстраховања. Овакав методолошки приступ налаже да се, на донекле схематизован начин, конструише представа о вештици која би имала универзални карактер, а не само локалан. Отуда се у раду успостављају на први поглед необичне паралеле између просторно и временски удаљених култура, јер се на тај начин релативно једноставно могу успоставити типолошке и друге паралеле и сличности у представама вештице.

Кључне речи: хронотоп, вештица, места прелаза, доњи (други) свет, граничност, демонски хронотоп, жанр, сабат

¹ Рад је настао у оквиру пројекта *Српска књижевност у европском културном процесу* (ОН 178008), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.